

ХІМІЧ Віта

Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0000-0001-8150-4769>
 e-mail: vita.chimich@ukr.net

ОМЕЛЬЧУК Микола

Хмельницький національний університет
<https://orcid.org/0009-0007-6268-219X>
 e-mail: wrestling2020@ukr.net

ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА РЕЗУЛЬТАТИ У СПОРТИВНІЙ ГІМНАСТИЦІ

У гімнастиці, як в одному з найтехнічніших видів спорту, роль фахівця з фізичного виховання є критично важливою. Він виступає не лише як тренер, а й як педагог, який формує у спортсменів фізичні, психологічні та технічні навички. Професійна майстерність фахівця безпосередньо впливає на якість тренувального процесу, мотивацію спортсменів і їхні досягнення.

У статті розглядається проблема професійної майстерності фахівця з гімнастики, яка включає методичну, психолого-педагогічну, комунікативну компетентності та використання інноваційних підходів у тренувальному процесі. Визначено, що ефективність навчання гімнастів залежить не лише від рівня фізичної підготовки, а й від педагогічних здібностей педагога, його вміння мотивувати спортсменів, створювати сприятливе психологічне середовище та застосовувати сучасні технології у підготовці.

У публікації підкреслюється важливість методичної компетентності, яка дозволяє фахівцю адаптувати програми підготовки до індивідуальних особливостей спортсменів та ефективно організовувати навчальний процес. Аналізується роль психолого-педагогічної компетентності у формуванні мотивації спортсменів та їхньої психологічної стійкості. Особлива увага приділена комунікативним навичкам тренера, які сприяють якісній взаємодії зі спортсменами, їхніми батьками та іншими учасниками навчально-тренувального процесу.

Окреслено перспективи використання інноваційних технологій у гімнастиці, зокрема відео аналізу техніки виконання вправ, цифрових платформ для моніторингу фізичних показників та інтерактивних методик навчання.

Результати дослідження підкреслюють необхідність комплексного підходу до розвитку професійної майстерності фахівця з гімнастики для підвищення ефективності підготовки спортсменів та покращення їхніх результатів.

Ключові слова: професійна майстерність, гімнастика, компетентність, фахівці з фізичного виховання.

[https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).48](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).48)

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасний світ постійно змінюється, що вимагає від фахівців фізичного виховання безперервного вдосконалення своїх професійних і особистісних якостей. У спортивній гімнастиці, де високі результати залежать не лише від фізичних можливостей спортсмена, а й від ефективності тренувального процесу, який забезпечує фахівець з фізичного виховання. Він не тільки забезпечує технічну підготовку, а й виступає як наставник, мотиватор і педагог, здатний формувати у спортсменів психологічну стійкість, дисципліну та прагнення до самовдосконалення.

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні важливою умовою підготовки майбутніх фахівців є формування у них

професійних компетентностей, що відповідають вимогам сучасного спорту. Це передбачає не лише опанування ефективних методик навчання спортивним вправам, а й розвиток навичок комунікації, адаптації до змін та використання інноваційних технологій у тренувальному процесі. У сфері спортивної гімнастики такі підходи особливо актуальні, оскільки фахівець має враховувати індивідуальні можливості вихованців, рівень їхньої мотивації та особливості психологічного стану під час підготовки до змагань.

Попри значущість професійної майстерності фахівця у спортивній гімнастиці, на практиці часто спостерігається недостатній рівень її розвитку. Зокрема, проблема полягає у дисбалансі між технічним і педагогічним компонентами підготовки фахівця: акцент робиться переважно на методиці навчання рухам, тоді як аспекти

мотивації, психологічної підтримки та ефективної педагогічної взаємодії залишаються недостатньо опрацьованими. Це може негативно впливати на результати вихованців, їхню стійкість до стресу та довготривалу мотивацію до занять.

Таким чином, дослідження впливу професійної майстерності фахівця з фізичного виховання на результати у спортивній гімнастиці має важливе наукове і практичне значення. З одного боку, воно дозволяє сформулювати критерії ефективної роботи фахівця, які враховують як методичну, так і психологічну складову тренувального процесу. З іншого боку, практична реалізація цих напрацювань сприятиме вдосконаленню підготовки фахівців, що, у свою чергу, забезпечить зростання результативності спортсменів і підвищення рівня розвитку спортивної гімнастики в цілому.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій які пов'язані з цим дослідженням представлені в роботах М. Данилко та В. Толкача які досліджували структуру та зміст діяльності тренера, а також особливості функцій управління й видів діяльності в роботі тренера [4, 6]; І. Сиваш та Ю. Лахман розробили модель професійної діяльності тренера з художньої гімнастики, враховуючи знання, уміння та індивідуальний досвід кращих тренерів [10]; В. Скрипич обґрунтував структурні компоненти професійної майстерності тренера з виду спорту, визначивши, що основою є широкий спектр когнітивних і практичних умінь та навичок, необхідних для ефективної діяльності [11]; Д. Мельничук та Д. Бойко досліджували особливості формування професійної майстерності майбутніх учителів фізичної культури засобами інноваційних технологій [7, 13]; С. Гаркуша вивчав компоненти професійної майстерності майбутніх учителів фізичної культури, акцентуючи увагу на важливості інтеграції теоретичних знань та практичних навичок [2]; В. Шинкарук та П. Ткаченко досліджували важливість розвитку професійної культури та іміджу фахівців у сучасному світі [15].

Підсумовуючи опрацьований матеріал останніх досліджень і публікацій можна стверджувати, що професійна майстерність

фахівця з гімнастики є багатокомпонентною категорією, яка включає методичну, психологічну, комунікативну та інноваційну складові. Вона включає вміння мотивувати спортсменів та розвивати їхню психологічну стійкість, впроваджувати новітні технології у навчально-тренувальний процес та формувати позитивний імідж тренера. Врахування цих аспектів сприятиме підвищенню ефективності тренувань та досягненню високих результатів у спортивній гімнастиці.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Враховуючи вищевикладений аналіз, ми зауважимо, що попри значний внесок науковців у дослідження професійної майстерності фахівців з фізичного виховання та спорту, низка аспектів залишається недостатньо вивченою. Зокрема, більшість досліджень зосереджені на загальних підходах до підготовки фахівців, проте відсутній детальний аналіз того, як саме окремі компоненти професійної майстерності впливають на досягнення спортсменів у спортивній гімнастиці.

Не до кінця розкрито питання адаптації тренувальних методик до індивідуальних особливостей спортсменів різних вікових груп, рівнів підготовки та психологічних характеристик. Недостатньо уваги приділено використанню сучасних технологій у процесі підготовки гімнастів, зокрема методів відео аналізу техніки виконання вправ, цифрових платформ для моніторингу фізичних показників та інтерактивних методик навчання.

Крім того, важливим, але ще не достатньо дослідженим аспектом є вплив професійної майстерності фахівця на формування мотивації спортсменів до тривалих занять гімнастикою та подолання емоційних бар'єрів, пов'язаних із високим рівнем фізичних та психологічних навантажень. Саме тому дана стаття присвячена аналізу професійної майстерності фахівця з гімнастики, а також пошуку ефективних педагогічних і технологічних підходів до вдосконалення тренувального процесу.

4. ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета дослідження визначити роль професійної майстерності фахівця з фізичного виховання у досягненні високих результатів у спортивній гімнастиці.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Сучасний розвиток спорту вимагає високого рівня підготовки спортсменів, оскільки спортивні досягнення постійно зростають, удосконалюються методики тренувань і змінюється спортивне обладнання. Це підвищує рівень конкуренції та вимагає безперервного розвитку системи підготовки. Одним із ключових елементів цієї системи є висококваліфікований фахівець, адже досягнення високих результатів у спортивній гімнастиці неможливе без належного рівня професіоналізму педагога.

На нашу думку професійна майстерність фахівця з фізичного виховання охоплює широкий спектр компетентностей, які можна розділити на основні складові такі як:

методична компетентність – володіння сучасними методиками викладання спортивних вправ, адаптація тренувальних програм до індивідуальних особливостей спортсменів;

психолого-педагогічна компетентність – вміння мотивувати спортсменів, створювати сприятливе психологічне середовище та формувати впевненість у власних силах;

комунікативна компетентність – здатність ефективно взаємодіяти зі спортсменами, їхніми батьками та іншими членами тренувальної команди;

Однією з ключових складових професійної майстерності фахівця з фізичного виховання є методична компетентність, яка визначає ефективність навчально-тренувального процесу. Розглянемо її детальніше, проаналізувавши основні підходи до викладання спортивних вправ і адаптацію тренувальних програм відповідно до індивідуальних особливостей спортсменів.

Проблематика методичної компетентності досліджувалась різними науковцями, зокрема Я. Єремія, Ю. Мосейчук, О. Мороз розглядали її як здатність планувати, вибирати, синтезувати,

створювати навчальні матеріали, здатність до організації різноманітних форм навчання, вміння організувати навчальну роботу учнів на основі діяльнісного підходу вміння застосовувати інноваційні методи навчання, правильно застосовувати освітні методики в охороні здоров'я, уміння використовувати педагогічні навички для формування основних компетентностей учнів, вміння організувати самостійну роботу на уроці та в позаурочний час [5, 6]. Поняття методичної компетентності передбачає сформованість у майбутнього фахівця системи теоретичних знань щодо дидактичних форм, методів і засобів навчання, а також розуміння психологічних механізмів засвоєння учнями знань, умінь і практичних навичок для їх подальшого ефективного застосування в професійній діяльності. Термін «методична компетентність фахівця» найчастіше використовується в наукових дослідженнях і може розглядатися як незалежний аспект професійної підготовки або як інтегрована частина методології певної дисципліни.

Дослідниця Н. Сороколіт виділяє ключовою компетентністю таку, як «вільне володіння держаною мовою» у контексті спортивної тематики. Вона підкреслює, що одним з важливих напрямів реалізації мовленнєвої компетентності в Новій українській школі є використання фахівцями з фізичної культури педагогічних ситуацій, методичних підходів і прийомів, які сприяють збагаченню словникового запасу учнів як державною, так і іноземними мовами. Особливу увагу при цьому приділяють засвоєнню спортивної термінології, що дозволяє не лише підвищити рівень комунікації на уроках фізичного виховання, а й сприяє формуванню загальної освітньої компетентності учнів [12, 13].

Отже, на нашу думку методична компетентність є ключовим елементом професійної підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту, оскільки охоплює планування, організацію навчального процесу, застосування інноваційних методів навчання та формування основних компетентностей учнів; здатність до ефективного управління навчальним процесом, що включає самостійну роботу учнів, використання дидактичних методів і сучасних технологій; розвиток мовленнєвої компетентності у фізичному вихованні,

сприяє збагаченню словникового запасу учнів та покращенню комунікації на уроках фізичного виховання. Таким чином, методична компетентність фахівця з фізичного виховання є багатовимірним поняттям, яке поєднує методичні, педагогічні та комунікативні аспекти, а її вдосконалення сприяє підвищенню ефективності навчального процесу та загальної якості освіти у сфері фізичної культури.

Окрім методичної компетентності, важливим аспектом професійної майстерності фахівця з фізичного виховання є його здатність ефективно взаємодіяти зі спортсменами не лише на рівні навчального процесу, а й у контексті їхнього психологічного розвитку. Адже успішність спортсмена залежить не лише від правильно вибудованої методики тренувань, а й від його мотивації, емоційного стану та впевненості у власних силах. Саме тому наступним важливим компонентом професійної діяльності є психолого-педагогічна компетентність, яка включає вміння мотивувати спортсменів, створювати сприятливе психологічне середовище та підтримувати їх у подоланні труднощів на шляху до спортивних досягнень.

Психолого-педагогічна компетентність фахівця з фізичного виховання, зокрема вміння мотивувати вихованців та створювати сприятливе психологічне середовище, є предметом дослідження науковців. С. В. Черевко досліджував шляхи підвищення психолого-педагогічної компетентності тренерів та викладачів фізичного виховання через удосконалення підготовки й підвищення їхньої кваліфікації. Особливу увагу він приділив процесу моделювання освітнього середовища відповідно до положень Національної рамки кваліфікацій (НРК) та забезпечення відповідності освітньо-професійних програм (ОПП), які розробляються та впроваджуються вищими навчальними закладами. У своєму дослідженні він розглядає професійно-педагогічну компетентність тренера-викладача як поєднання професійної та педагогічної компетентностей, що взаємопов'язані й доповнюють одна одну. Відповідно до визначень, наведених в «Енциклопедії освіти», професійна компетентність трактується як інтегрована характеристика знань, навичок і особистісних

якостей фахівця, які необхідні для досягнення поставлених цілей у професійній діяльності, а компетентність загалом включає комплекс знань і вмінь, необхідних для ефективного виконання професійних обов'язків. Отже, у своїй роботі автор розглядає професійну компетентність тренера через призму його педагогічної діяльності.

Також у дослідженні акцентується увага на тому, що сучасні вимоги до фахівців у сфері фізичного виховання та спорту передбачають оновлення системи підвищення кваліфікації відповідно до соціальних потреб суспільства й особистості, а також до міжнародних стандартів та стратегій у сфері здоров'язбереження. Це включає створення сучасного освітнього середовища, спрямованого на формування автономної поведінки щодо збереження здоров'я, а також активну просвітницьку діяльність тренерів-викладачів у цьому напрямку через формальну та неформальну освіту [9].

С. Редько та співавтори у своєму дослідженні виділили основні аспекти психолого-педагогічної компетентності фахівця фізичного виховання у контексті професійної майстерності де можна виділити кілька ключових аспектів. Знання та вміння тренера як основа безпечного й ефективного навчання: недостатній рівень знань тренера щодо технічних аспектів спортивної підготовки підвищує ризик травмування спортсменів; компетентний тренер, який добре розуміє методику навчання та вдосконалення технічних і тактичних навичок, забезпечує безпечний і продуктивний процес тренувань; висока компетентність тренера сприяє формуванню довіри й поваги з боку спортсменів, що є важливим для ефективно педагогічної взаємодії [9,6].

Роль висококваліфікованого фахівця у формуванні морально-етичних якостей спортсменів: він є не лише наставником у спортивній підготовці, а й вихователем, який формує в спортсменів життєво важливі навички: дисципліну, відповідальність, етичну поведінку, самоконтроль та взаємоповагу; авторитет тренера значно впливає на готовність спортсменів приймати його педагогічні вказівки та настанови. Найуспішніші тренери не зупиняються на досягнутому рівні знань, а продовжують навчатися протягом усього життя; вони

аналізують нові підходи, методики, зміну правил та спортивних технологій, а також працюють з новими поколіннями спортсменів, які мають інші цінності, мотивацію та психологічні особливості; спілкування з колегами, вивчення їхніх методів та аналіз власного досвіду є важливими елементами професійного розвитку.

Значення психолого-педагогічної компетентності для ефективного тренувального процесу: висококваліфікований фахівець повинен не тільки навчати спортсменів технічним навичкам, а й створювати сприятливе психологічне середовище, яке сприяє їхньому особистісному розвитку; вміння мотивувати, підтримувати спортсменів у складних ситуаціях, забезпечувати психологічний комфорт під час тренувань та змагань є необхідними складовими професійної майстерності; він має розуміти особливості психології спортсменів різного віку, адаптувати методи роботи відповідно до їхніх індивідуальних потреб і допомагати їм розвивати стресостійкість.

Дослідження групи науковці показують, що психолого-педагогічна компетентність є однією з ключових складових професійної майстерності фахівця з фізичного виховання. Вона визначає не лише його здатність ефективно навчати спортсменів технічним та тактичним навичкам, а й забезпечувати мотивацію, психологічну підтримку та формувати морально-етичні якості своїх вихованців. Постійний розвиток, вміння адаптуватися до змін у спортивній сфері та використання інноваційних методик навчання є необхідними умовами для успішної тренерської діяльності [9,13].

Окрім психолого-педагогічної компетентності, важливу роль у професійній діяльності фахівця з фізичного виховання відіграє комунікативна компетентність. Зокрема спортивній гімнастиці, де тренувальний процес вимагає чітких інструкцій, високого рівня довіри між тренером і спортсменом, а також постійної взаємодії з батьками та іншими членами тренувальної команди, ефективна комунікація є невід'ємною складовою успіху.

Фахівець з фізичного виховання не лише навчає технічним аспектам виконання вправ, а й створює психологічно комфортну

атмосферу, в якій спортсмен відчуває підтримку та розуміння. Важливо не лише правильно пояснити, як виконати той чи інший гімнастичний елемент, а й чому це потрібно робити саме так, щоб спортсмен усвідомлено підходив до навчального процесу.

Крім того, у гімнастиці, особливо в роботі з дітьми та підлітками, значну роль відіграє співпраця з батьками. Саме комунікативна компетентність допомагає налагодити ефективний діалог, мотивувати спортсмена до подальших занять і пояснювати родині важливі аспекти тренувального процесу. Тому розглянемо детальніше значення комунікативної компетентності у професійній майстерності фахівця з фізичного виховання.

Комунікативна компетентність є важливою складовою професійної майстерності фахівців у сфері фізичного виховання та спорту. Г. Грибан та співавтори у статті «Формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу» обґрунтовують теоретичні основи формування цієї компетентності у студентів закладів вищої освіти. Вони підкреслюють, що комунікативна компетентність є невід'ємною частиною професійної підготовки вчителів фізичної культури, яка потребує глибоких знань української мови та здатності ефективно спілкуватися з учнями, батьками та колегами [3].

Ю. Васьков досліджував вплив комунікативної компетентності на ефективність проведення занять з фізичної культури, наголошуючи на її ключовій ролі у навчально-виховному процесі. Автор встановив, що комунікативна компетентність фахівця з фізичного виховання включає як вербальні, так і невербальні засоби взаємодії, а також використання мовних пауз (мовчання) як елемента спілкування. До невербальних засобів комунікації він відносить паралінгвістичні, кінетичні, екстралінгвістичні та проксемічні компоненти. У дослідженні визначено дві основні групи комунікативних умінь: перша забезпечує постановку комунікативних завдань, а друга сприяє досягненню високого рівня спілкування між учителем і учнями. Таким чином, Ю. Васьков підкреслює, що розвинена комунікативна компетентність фахівця з фізичної культури є важливою

умовою для успішного навчання, мотивації учнів і створення сприятливої атмосфери на заняттях [1].

Т. Приходько та Н.Іванюк у своїй роботі підкреслюють, що комунікативна компетентність є необхідною складовою професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання, оскільки вона впливає не лише на ефективність навчально-виховного процесу, а й на його гуманізацію. Автори зазначають, що високий рівень цієї компетентності дозволяє фахівцю легко встановлювати контакт із вихованцями, будувати продуктивну взаємодію та уникати конфліктних ситуацій. Розвинені комунікативні навички сприяють ефективному використанню вербальних і невербальних засобів спілкування, а також формують у фахівця здатність до професійної колективної діяльності. Важливим є не лише вміння правильно висловлювати свої думки, а й усвідомлення мети комунікації, творчий підхід до використання мовних ресурсів і прийняття обґрунтованих рішень під час комунікативної взаємодії. Таким чином, автори підкреслюють, що розвиток комунікативної компетентності майбутніх педагогів фізичного виховання є одним із ключових чинників їхньої професійної самореалізації та підвищення якості освіти [8].

Комунікативна компетентність є ключовим елементом професійної підготовки фахівців у сфері фізичного виховання, що визначає ефективність їхньої педагогічної діяльності та рівень взаємодії з учнями та спортсменами. Науковці підкреслюють, що високий рівень комунікативної компетентності дозволяє фахівцю не лише передавати знання, а й налагоджувати продуктивний діалог, мотивувати вихованців, створювати комфортне психологічне середовище та сприяти їхньому особистісному розвитку.

У контексті спортивної гімнастики ця компетентність набуває особливого значення. Оскільки тренер працює з різновіковими групами спортсменів, від початківців до професіоналів, він повинен уміти чітко пояснювати технічні деталі вправ, використовувати як вербальні, так і невербальні засоби комунікації для корекції помилок, а також підтримувати спортсменів у момент підвищених фізичних і психологічних

навантажень. Крім того, комунікативна компетентність тренера допомагає ефективно взаємодіяти з батьками спортсменів, медичним персоналом, іншими тренерами та судьями, що є важливим для гармонійного розвитку гімнастів і їхніх спортивних досягнень.

Таким чином, комунікативна компетентність у гімнастиці є не лише засобом обміну інформацією, а й важливим інструментом створення довірливої атмосфери, підтримки мотивації та підвищення загальної ефективності навчально-тренувального процесу.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Проведене дослідження підтверджує, що професійна майстерність фахівця з гімнастики є багатокомпонентною категорією, яка включає методичну, психолого-педагогічну, комунікативну компетентності навчально-тренувального процесу. У спортивній гімнастиці, яка є технічно складним видом спорту, де високі результати залежать від якості підготовки спортсменів, тренер відіграє ключову роль у формуванні не лише технічних навичок, а й психологічної стійкості та мотивації вихованців.

Відтак, можна впевнено стверджувати, що методична компетентність фахівця з гімнастики визначає ефективність планування тренувального процесу, розробки індивідуальних програм підготовки та використання передових методик навчання. Вона дозволяє тренеру-викладачу адаптувати навчальний процес до вікових та фізичних особливостей спортсменів, забезпечуючи оптимальні умови для їхнього професійного зростання.

Психолого-педагогічна компетентність є необхідною для підтримки спортсменів на всіх етапах їхньої підготовки. Гімнастика – це вид спорту, що вимагає високої концентрації, дисципліни та психологічної стійкості. Тренер-викладач повинен уміти мотивувати спортсменів, формувати їхню емоційну стійкість перед змаганнями, підтримувати в моменти невдач та допомагати долати страх під час виконання складних вправ.

Комунікативна компетентність фахівця з гімнастики є важливою у взаємодії зі спортсменами, їхніми батьками, іншими тренерами та суддями. Чітке пояснення технічних нюансів, ефективне використання вербальної та невербальної комунікації, вміння коригувати рухи спортсменів через тактильний контакт та візуальний аналіз відіграють вирішальну роль у процесі навчання. Взаєморозуміння між тренером і спортсменом створює довірливу атмосферу, що сприяє кращому засвоєнню техніки та підвищенню впевненості у власних силах.

Проведене дослідження дало можливість сформулювати такі висновки, що комплексний підхід до розвитку професійної майстерності фахівця з гімнастики дозволяє не лише підвищити ефективність тренувального процесу, а й сприяє формуванню здорового способу життя спортсменів, розвитку їхньої стійкості до фізичних і психологічних навантажень та досягненню високих спортивних результатів.

Подальші наукові розвідки можуть бути спрямовані на: вивчення впливу психолого-педагогічної компетентності на психологічну стійкість гімнастів перед змаганнями та у процесі тренувань; оцінку ефективності різних методик комунікації між педагогом та спортсменом у процесі навчання та змагальної діяльності; створення комплексної моделі професійної підготовки фахівців з гімнастики з урахуванням сучасних тенденцій у спорті, науки та освіти.

Отже, є всі підстави зробити такий висновок, що професійна майстерність фахівця з гімнастики є основним чинником, що визначає рівень розвитку спортсменів та їхні майбутні досягнення. Вдосконалення підходів до підготовки тренерів-викладачів, розвиток їхньої методичної, психолого-педагогічної, комунікативної компетентностей та впровадження інноваційних технологій сприятиме підвищенню якості навчально-тренувального процесу та загального рівня розвитку гімнастики як виду спорту.

Література

1. Васьков Ю.В. (2012) Комунікативна компетентність учителя фізичної культури як одна з умов якості організації навчально-виховного процесу на уроках. Педагогіка і психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 02. С. 21-24 URL: <https://sportpedagogy.org.ua/html/journal/2012-02/12vyvepl.pdf>
2. Гаркуша С.В. Компоненти професійної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. URL: <https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4330/1/Компоненти%20майстерності%20майбутніх%20учителів%20фізичної%20культури.pdf>
3. Грибан, Г. П., Мичка, І. В., Гарлінська, А. М., Солодовник, О. В., Чайка, Ю. Ю., Пилипчук, П. Б., & Денисовець, А. П. (2022). Формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15, (4)(149), 43-46.
4. Данилко М., Толкач В. (2010) Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць. № 2(10), С.22-26
5. Єремія Я., Мосейчук Ю., Мороз О. (2023) Предметно-методична компетентність майбутнього вчителя фізкультури: аспекти формування, Вісник Прикарпатського університету, Фізична культура. Випуск 41, С.24 -28
6. Квасниця І., Хімич В., Дмитришин Н. (2023) Формування професійної майстерності майбутнього тренера-викладача у процесі фахової підготовки. Молодь і ринок, 4 (212), С. 58-64.
7. Мельничук Д., Бойко Д., Особливості формування професійної майстерності майбутніх учителів фізичної культури засобами інноваційних технологій. URL: http://eprints.zu.edu.ua/9147/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82.pdf?utm_source=chatgpt.com
8. Приходько Т.П., Іванюк Н.Г. Комунікативна компетентність майбутнього педагога фізичного виховання як педагогічна проблема. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp20/2/prikhodkotezi-1.pdf?utm_source=chatgpt.com
9. Редько С.Ю., Пильтяй С.В., Павленко В.Й., Шевцов О.О., Удосконалення особистих якостей тренера для успішної спортивної діяльності. URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/429560?utm_source=chatgpt.com
10. Сиваш І, Лахман Ю. Моделювання професійної діяльності тренера з художньої гімнастики. URL: https://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/78787878/2529/2019.-213-219.pdf?isAllowed=y&sequence=1&utm_source=chatgpt.com
11. Скрипич В., Обґрунтування структурних компонентів професійної майстерності тренера з виду спорту. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39042/1/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D0%B8%D1%87%20%D0%92..pdf?utm_source=chatgpt.com

12. Сороколіт Н.С. (2021) Шляхи впровадження мовленнєвих ключових компетентностей Нової української школи у фізичне виховання школярі. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи, Випуск 84 том 2, С. 79-83
13. Хімич В., Квасниця О., Демченко Н. (2024) Психолого-педагогічні особливості підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури. «Physical Culture And Sport: Scientific Perspective», №2, С. 31-37
14. Черевко С.В. (2017) Удосконалення професійно-педагогічної компетентності тренерів-викладачів у процесі підвищення кваліфікації засобами формальної і неформальної освіти. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія» педагогічні науки. № 1 (13), С. 289-295
15. Шинкарук В., Ткаченко П. (2023) Професійна культура та імідж фахівця фізичного виховання та спорту, Академічні візії, Випуск 26. С 1-10

References

1. Vaskov Yu.V. (2012) Komunikatyvna kompetentnist uchytelia fizychnoi kultury yak odna z umov yakosti orhanizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu na urokakh. Pedagogika i psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu, 02. S. 21-24 URL: <https://sportpedagogy.org.ua/html/journal/2012-02/12vyvepl.pdf>
2. Harkusha S.V. Komponenty profesiinoi maisternosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury. URL: <https://pub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4330/1/Компоненти%20майстерності%20майбутніх%20учителів%20фізичної%20культури.pdf>
3. Hryban, H. P., Mychka, I. V., Harlinska, A. M., Solodovnyk, O. V., Chaika, Yu. Yu., Pylypchuk, P. B., & Denysovets, A. P. (2022). Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti v maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury pid chas osvithnoho protsesu. Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Serii 15, (4(149), 43-46.
4. Danylko M., Tolkach V. (2010) Profesiina pidhotovka fakhivtsiv fizychnoi kultury ta sportu. Fizychno vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zbirnyk naukovykh prats. № 2(10), S.22-26
5. Yeremiia Ya., Moseichuk Yu., Moroz O. (2023) Predmetno-metodychna kompetentnist maibutnoho vchytelia fizkultury: aspekty formuvannia, Visnyk Prykarpatskoho universytetu, Fizychna kultura. Vypusk 41, S.24 -28
6. Kvasnytsia I., Khimich V., Dmytryshyn N. (2023) Formuvannia profesiinoi maisternosti maibutnoho trenera-vykladacha u protsesi fakhovoi pidhotovky. Molod i rynek, 4 (212), S. 58-64.
7. Melnychuk D., Boiko D., Osoblyvosti formuvannia profesiinoi maisternosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury zasobamy innovatsiinykh tekhnolohii. URL: http://eprints.zu.edu.ua/9147/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82.pdf?utm_source=chatgpt.com
8. Prykhodko T.P., Ivaniuk N.H. Komunikatyvna kompetentnist maibutnoho pedahoha fizychnoho vykhoannia yak pedahohichna problema. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp20/2/prikhodkotezi-1.pdf?utm_source=chatgpt.com
9. Redko S.Iu., Pyltai S.V., Pavlenko V.I., Shevtsov O.O., Udoskonalennia osobystykh yakosteï trenera dlia uspishnoi sportyvnoi diialnosti. URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/429560?utm_source=chatgpt.com
10. Syvash I, Lakhman Yu. Modeliuvannia profesiinoi diialnosti trenera z khudozhnoi himnastyky. URL: https://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2529/2019.-213-219.pdf?isAllowed=y&sequence=1&utm_source=chatgpt.com
11. Skrypych V., Obhruntuvannia strukturnykh komponentiv profesiinoi maisternosti trenera z vydu sportu. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/39042/1/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D0%B8%D1%87%20%D0%92..pdf?utm_source=chatgpt.com
12. Sorokolit N.S. (2021) Shliakhy vprovadzhennia molnenneykh kliuchovykh kompetentnosti Novoi ukrainskoi shkoly u fizychno vykhovannia shkoliari. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 5. Pedagogichni nauky: realii ta perspektyvy, Vypusk 84 tom 2, S. 79-83
13. Khimich V., Kvasnytsia O., Demchenko N. (2024) Psykhodloho-pedahohichni osoblyvosti pidhovovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoi kultury. «Physical culture and sport: scientific perspective», №2, S. 31-37
14. Cherevko S.V. (2017) Udoskonalennia profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti treneriv-vykladachiv u protsesi pidvyshchennia kvalifikatsii zasobamy formalnoi i neformalnoi osvity. Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Serii 1 «Pedagogika i psykholohiia» pedahohichni nauky. № 1 (13), S. 289-295
15. Shynkaruk V., Tkachenko P. (2023) Profesiina kultura ta imidzh fakhivtsia fizychnoho vykhovannia ta sportu, Akademichni vizii, Vypusk 26. S 1-10

Abstract

KHIMICH Vita, OMELCHUK Mykola
Khmelnitskyi National University

THE INFLUENCE OF THE PROFESSIONAL SKILLS OF A PHYSICAL EDUCATION SPECIALIST ON RESULTS IN GYMNASTICS

The professional skills of a specialist directly affect the quality of the training process, the motivation of athletes and their achievements. The article is devoted to the problem of professional skill of a gymnastics specialist, which is a multi-component category and includes methodological, psychological-pedagogical and communicative competence. In

---

gymnastics, as in a technically complex sport, the success of athletes largely depends on the level of training, which is determined by the professionalism of the coach. The authors emphasize that the coach not only forms the technical skills of gymnasts, but also ensures their psychological stability, motivation and emotional preparation for competitions.

The article emphasizes the importance of the methodological competence of a specialist, which determines the effectiveness of planning and implementing the training process, adapting programs to the individual characteristics of athletes, and applying advanced training methods. It also considers psychological and pedagogical competence, which is necessary to create a favorable psychological environment, support athletes in difficult moments, and form their emotional resilience.

Particular attention is paid to the communication skills of the coach, which play a key role in interacting with athletes, their parents, and other participants in the training process. The authors analyze modern innovative technologies in gymnastics, including the use of video analysis, digital platforms for monitoring physical indicators, and interactive teaching methods.

The results of the study emphasize the need for a comprehensive approach to the development of the professional skills of a gymnastics specialist, which contributes to increasing the effectiveness of athletes' training, improving their results, and the overall development of gymnastics as a sport.

Keywords: professional skills, gymnastics, competence, physical education specialists.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2025 р.